

Henri Goldsteins tale til Auschwitz-dagen

Taler

Henri Goldstein
Formand for Det Jødiske
Samfund i Danmark

Dato

27. januar 2024

Sted

Dronningesalen på Det
Kongelige Bibliotek i
København

I dag markerer vi, at det er 79 år siden Auschwitz blev befriet. Vi taler ikke om helvedets forgård, men selve helvede. Én ud af flere lejre med eet formål: At myrde og ydmyge mennesker.

Vi taler om helvede skabt midt i det Europa, der så sig selv overlegen. Man havde erobret fjerne lande, dvs. taget kolonier og så befolkninger der som inferiøre mennesker. Man så Europa som verdens centrum.

En af de store kulturnationer, Tyskland, mente sig i sin gode ret til at udrydde Europas jøder.

Man ønskede Europa JUDENREIN.

Holocaust startede i det små. Man skabte regler, som var antisemitiske. Når jeg fx i dag ser et skilt uden for en tyrkisk forretning i Istanbul med teksten ”Ingen adgang for jøder”, så gyser det i mig. Jeg tænker på 30’ernes Tyskland, Krystalnatten, kz-lejre og andre forfærdelige ting. Jeg genoplever Yad Vashem i Jerusalem.

Den, der ikke lærer af historien, er dømt til at genopleve den. Det har I hørt før. Men uanset hvad, så er vi alle et produkt af vores egen historie. Der er ingen – absolut ingen – undtagelser herfra. I mange år var slaget ved Dybbøl og tabet af Sønderjylland dansk historie. Dansk identitet. Det blev 1943 også – uanset om det betød deportation eller redning. Til dansk historie hører også Bornholms besættelse af Rusland efter befrielsen. Vi i Danmark er produkter af denne historie.

Man har lov til at være naiv. Man har også lov til det modsatte. Vi skal lære af

historien, i dette tilfælde om det industrialiserede Europas folkedrab på jøder. Holocaust kan ikke sammenlignes med andre folkemord, og de, der ønsket at putte mordet på 6 mill. jøder ind i en større pulje, har ingen evner til nuancering.

Danmarks regering har for 2 år siden lanceret en plan til bekæmpelse af antisemitismen i Danmark. Regeringen har været fremsynet og turdet at sige, at verdens ældste diskrimination, dvs. antisemitismen, skal behandles særskilt. I Det jødiske Samfund er vi taknemmelige for dette, men vi glemmer ikke, at diskrimination også rammer andre. Vi støtter bekæmpelse af al diskrimination.

Vi er nødt til at være ærlige over for os selv. Vi oplevede 7. okt. den største massakre på jøder efter 1945. Det har medført en svær situation, hvor vi bl. a. kan høre ”From the river to the sea – Palestine shall be free”. Det betyder på almindelig dansk, at det gamle FNs Palæstinamandat skal være JUDENREIN.

Som produkt af jødisk historie er dette et faktum, som får hårene til at rejse sig. Vi må lære af historien og ikke være bange for gøre vort yderste for at undgå, at den arabiske drøm bliver til virkelighed. Vi kan ikke acceptere, at der gælder andre normer for jøder og Israel end for andre. Jødiske samfund overalt på kloden er produkter af jødisk historie, og selv om man elsker at sige ”nu trækker de nazikortet”, så er det jødisk historie – uanset om man kan lide at høre det. Jøder ser – som ikke-jødiske danskere – verden ud fra den historie, man har oplevet.

Den internationale IHRA organisation har defineret antisemitismen i klare vendinger. Definitionen er fulgt af nogle eksempler, hvor man siger, at urimelig kritik af Israel medfører antisemitisme. De politisk korrekte vil ikke anerkende disse eksempler, fordi deres antizionisme dermed gør dem til antisemitter. Det lugter for meget af Holocaust. Men de seneste måneder har netop bevist dette IHRA-eksempel. Eller sætter Israelhaderne kikkerten for det blinde øje?

Israel må gerne forsvare sig – men ikke for meget. Israel må ikke det ene eller det andet. Israel vurderes på en anden skala end fx Ukraine og Rusland. Israel er nu jøden blandt nationerne. Jøder over hele verden har lært af den historie, vi markerer her i aften. Det er ikke alene en jødisk forpligtelse – forpligtelsen er almen menneskelig.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Mindetale

Relateret

Mette Frederiksens tale på Auschwitz-dagen
27. januar 2024

David Akovs tale på Auschwitz-dagen
27. januar 2024

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/henri-goldsteins-tale-til-auschwitz-dag>